

LBRIS

Consilier editorial: Iolanda Prodan

We know
books

Tomie Yamazaki, *Ame no tamagawa shinjū. Dazai Osamu to no ai to shi no nōto*

© **ALICE BOOKS**, 2025, pentru prezenta ediție în limba română
Toate drepturile rezervate

Ilustrație copertă: © Andreea Costăchescu

Redactare: Casian Gămănuț

Corectură: Lucia Popovici

ALICE BOOKS

Valea Lupului, Iași
www.alicebooks.ro
hello@alicebooks.ro
Telefon: 0751 54 02 02

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

YAMAZAKI, TOMIE

Jurnalul iubirii și morții mele cu Osamu Dazai / Tomie Yamazaki;

trad. din lb. japoneză, pref. și note de Iolanda Prodan. - Valea

Lupului: Alice Books, 2025

ISBN 978-630-6676-41-5

I. Prodan, Iolanda (trad.; pref.; note)

821.521

TOMIE
YAMAZAKI

Jurnalul
iubirii și morții mele
cu
Osamu
Dazai

Traducere din limba japoneză,
prefață și note de Iolanda Prodan

2025

LBRIS

We know
books

1947

27 martie

Am făcut cunoștință la o tavernă în aer liber, unde se servesc tăieței udon¹. Mi l-a prezentat Konnosan². E special. Mai bine zis, din punctul nostru de vedere e special, căci e dintr-o clasă aparte – este scriitor. Se zvonește că e un scriitor excentric, însă mâncăm la aceeași masă „știind că nu știm ce nu știm”³, după cum spune o vorbă străveche. E o prezență rafinată sau, așa cum se descrie chiar dumnealui, un „aristocrat”.

La început, l-am ascultat zâmbind pe Sensei – se amețise și bolborosea câte și mai câte –, dar, tot ascultându-l, simțeam cum din expresiile și gesturile dumnealui glasul sincerității răzbătea ca un strigăt disperat. Și mi-am zis în sinea mea că, indiscutabil, suntem niște copii pe lângă dumnealui.

1. Tăieței foarte groși și lungi, serviți de obicei cu sos de soia sau diverse garnituri.
2. Colegă cu Tomie la coaforul din Mitaka.
3. „A ști că știm ceea ce știm și a nu ști ceea ce nu știm, aceasta este adevărata cunoaștere.” (Confucius)

Ne-a spus că e pregătit să fie mielul de sacrificiu pentru a răsturna valorile morale de azi. Pretinde că e Hristos. Ascultându-l, mă întrebam de câți ani mă țin departe de suferință. Mă deprimă gândul că aș fi putut învăța atât de multe lucruri importante din vorbele lui Sensei dacă mi-aș fi continuat studiile, dacă m-aș fi străduit mai mult. Îmi este rușine că, ascultându-l, nu pot înțelege decât foarte vag ceea ce spune.

Din noaptea în care am plâns ascultându-l la Chigusa¹, am simțit că nu-mi pasă dacă mor – chiar dacă nu am rostit aceste cuvinte –, atât timp cât sunt în gândurile lui.

Când m-a întrebat ce pasaje din Biblie îmi amintesc pe loc, i-am răspuns: „Ca meriele de aur pe polițe de argint, așa este cuvântul spus la locul lui”². „Fiii mei, să nu iubim cu vorba, numai din gură, ci cu fapta și cu adevărul.”³ M-a uluit pasiunea cu care Sensei îi vorbea tânărului ziarist, lui Konno-san și mie. Mina gravă a tânărului. Fermitatea ideilor lui Sensei. Și cât e de rațional. Susține că natura umană ne face să urmăm diferite

1. Tavernă aflată peste drum de casa unde Tomie stătea în gazdă, în suburbia Mitaka din Tōkyō.
2. Pildele lui Solomon, 25:11.
3. Întâia epistolă sobornicească a Sfântului Apostol Ioan, 3:18.

căi în viață. Mă simțeam de parcă cel mai slab loc din ființa mea, pe care îl ținusem înfodolit într-o vatelină moale, era sfâșiat cu un cuțit ascuțit și nu am putut să-mi mai stăpânesc lacrimile.

A început lupta! Trebuie să fiu pregătită. Îl respect și îl admir pe Sensei.

30 aprilie

A trecut o lună de când ne-am întâlnit prima oară, dar am senzația că ne cunoaștem de puțin timp. La început, fumam de plictiseală doar țigările lui Sensei. Poate că tocmai de asta am ajuns să fumez foarte mult. Mi-e teamă că o să mi se îngălbenească buricele degetelor, dar tot nu se compară cu ale lui.

Bunătate și singurătate – asta emană cel mai mult personalitatea lui Sensei. Nu știu să explic de ce simt așa.

„Când postești, unge capul și fața ta o spală, căci fiecare om are propriile suferințe. O, și să postești surâzător. Încearcă să faci asta zece ani de aici încolo și furia îți va da în sminteală. Eu unul nu am creat nimic.”¹

1. Citat din *Dreptate și zâmbete* (*Seigi to bishō*, publicată de Dazai în 1942), o reinterpretare a unui verset din Evanghelia după Matei, 6:16: „Când postiți, nu fiți triști ca fățarnicii; că ei își smolesc fețele, ca să se arate oamenilor că postesc”.

1 mai

„Tinerii din ziua de azi sunt incapabili să se simtă bine în compania unui prieten de sex opus. Nu știu cum să găsească fericirea” – așa mi-a spus în urmă cu vreo două săptămâni, cred, când l-am întâlnit. Era cu două rude tinere care veniseră la Tōkyō tocmai din Tsugaru, provincia lor de origine. Îmi amintesc că era o noapte puțin cam rece. Ne întorceam de la dependents house¹. Preferința de a purta o cravată neașteptat de sofisticată (bleumarin, cu un model ce aducea cu zarurile) mi-a atras privirea și, uitându-mă de aproape la chipul lui, imaginația mea a luat-o razna.

Să fie adevărat că afecțiunea se strecoară firesc în ființa ta, după ce te întâlnești de mai multe ori cu o persoană ce nu-ți displace? Să mă fi lăsat atrasă de caracterul excentric al lui Sensei (dar nu în sens negativ)? Deși pare prețios și afectat, Sensei are foarte multe calități.

Îmi place de el!

Întâlnire cu Kamei-sensei² la un restaurant unde se servesc țipari. Era însoțit de Hayakawa-san.

1. În limba engleză în original.

2. Kamei Katsuichirō (1907-1966), critic literar și de artă.

Îl cunosc din vedere. L-am văzut într-o noapte, într-un tren pe linia națională, și într-o fotografie cu Shimazaki Tōson¹, despre care Kamei-sensei mi-a scris mai demult. Nu mă așteptam ca un scriitor și un critic literar să vorbească despre onorariul pentru un manuscris. Dar, la urma urmei, suntem oameni și nu putem supraviețui fără mâncare. Aflu și numele unui alt scriitor: Sartre. Okamoto Kanoko² îmi este descrisă ca o femeie cu o viață zbuciumată, dar cu suflet generos. Bere servită într-un pahar mare. Whisky cu apă minerală.

— Ori de câte ori bea, de zici că dacă mai ia o gură adoarme cu capul pe caldarâm, începe să strănute. Să nu-ți imaginezi că a răcit. Te rog să nu uiți asta, scumpă doamnă.

Atmosferă caldă. Îi conduc.

1. Shimazaki Tōson (1872-1943), scriitor.

2. Okamoto Kanoko (1889-1939), prozatoare și poetă.

3 mai

„Linia orizontului din Izu era atât de înaltă, părea că-mi atinge sfârcurile.”

Acestea sunt cuvintele pe care le-am auzit chiar de la prima întâlnire. Și de atunci continui să le aud iar și iar. Sunt cuvinte care îmi amintesc ce a scris Kanoko: „Cu sânii în căușul palmelor, simt rușinea și tristețea condiției de a fi femeie”.

Eu cred că Sensei e poet. Mi-e imposibil să nu simt poezie în scrierile lui. Când îl întâlnesc pe Sensei, am senzația că văd un om ce-și duce crucea în spate. Un bufon al vieții, ce râde de destin. E cel mai dificil rol.

Sunt copleșită de o dorință incontrollabilă de a putea înțelege măcar o fărâșă din suferințele îndurate de Sensei – adevăruri ce nu pot fi exprimate în cuvinte, dureri reale ce străfulgeră carnea.

Sensei, nu jucați cinstit.

Săruturi aidoma florilor cu parfum puternic.

Buze căutând cu disperare alte buze.

Respirația lui înghite respirația mea.

Acul unei albine înțepând o floare ca să-i soarebă nectarul.

O îmbrățișare puternică ce lasă în urmă lacrimi.

Numai o femeie știe ce sunt

Tresărirea, bucuria

Iubirea, rușinea.

Sensei, nu e drept ce-mi faceți.

Sensei, nu jucați cinstit.

3 mai – o zi de neuitat.

*

— Să iubești cu disperare! Nu vrei să mori din dragoste?

— Să mor din dragoste? Cum aș putea face așa ceva...?

— E vreun motiv care te împiedică? Desparte-te de soțul tău¹. Îți place de mine.

— Da, îmi place de dumneata, însă, dacă aș fi în locul soției dumitale, aș suferi. Dar dacă aș iubi, aș vrea să mor din dragoste...

— E tot ce voiam să aud.

— Dar nu vă puteți părăsi soția și copiii². Aveți o responsabilitate față de ei.

1. Tomie Yamazaki a primit înștiințarea oficială a decesului soțului ei în iulie 1947.
2. Când a cunoscut-o pe Tomie Yamazaki, Osamu Dazai era căsătorit, din 1938, cu Michiko Tsushima, cu care avea trei copii: două fetițe, Sonoko și Satoko, și un băiețel, Masaki.

— Da, firește că sunt responsabil pentru familia mea, dar nu-ți face griji. Familia mea e puternică, se descurcă și fără mine.

— Sensei, mă duceți în ispită...

I love you with all in my heart but I can't do it!

Am pus sticla mea de bere în coș – nu am găsit nicăieri să mai cumpăr una – și am urcat în celula solitară a unui răzvrătit împotriva normelor sociale și am băut-o împreună.

Pe 3 mai, în ziua în care a fost promulgată noua Constituție, am simțit căldura lunii. Spatele lui Sensei era, ca de obicei, ușor încovoiat. Ploaia se oprise și aveam senzația că drumul îmi înghite pașii, că nu vrea să îi elibereze. M-am abținut să nu scot un geamăt și să nu izbucnesc în plâns.

O inimă înlănțuită – e tot ce mai am acum.

— Ce se întâmplă... Nu mi-au dat lacrimile, dar simt că am plâns.

— Nu vrei să murim?

— Vreau să rămânem așa pe vecie...

— Nu e bine... Ce mă fac cu tine?

Cuprinsă de brațele lui Sensei, inima mea voia să-i străpungă pieptul. Fie ce-o fi. Sunt neputincioasă. Nu vreau decât să fie fericit pe veci. Să fie fericit.

1. În limba engleză în original.

Nu pot uita... Când m-am întors și am privit în urmă, inima mea a tresărit din nou. Ah, inimă... Acest bărbat e părinte. E soțul unei femei. Dar, cu toate astea...

— Îmi ești dragă!
Iertați-mă, Sensei.

4 mai

Nu înțeleg ce e în sufletul lui Sensei.
Dar cum aș putea înțelege?
Proasto. Chiar crezi că poți să-l înțelegi?
În mintea mea e haos, mă învârt în gol.
Sunt o femeie. Și cu asta am spus totul. Nu mai rezist.

Ce să fac? Pe de o parte, vreau să șterg tot ce s-a întâmplat, dar, în același timp, vreau să mă prăbușesc mai adânc în iubirea asta.

Hei, tu! Ajutor! E numai vina ta că nu mă mai pot îmbăta! Nesuferito! He, he, proasto, pleacă de aici, dispari. Hei, Tomie, ridică-te, nu mai smulge flori de pe marginea drumului. Ajunge, m-am săturat.